

Trăind cu adevărat credința ortodoxă, ea ne duce la împlinirea firii noastre

Interviu cu Î.P.S. Dr. Serafim Joantă – Arhiepiscopul Ortodox Român al Germaniei și Mitropolitul Europei Centrale și de Nord

Stelian Gomboș: - Înaltpreasfinția Voastră, Vă desfășurați activitatea de mai bine de douăzeci în Occident, unde ați avut prilejul să observați cum evoluează diaspora românească. Dacă până în anul 1989 această diaspora era formată, cu precădere, din refugiați politici, deci o diaspora politică, după acest an marea masă a emigranților a fost formată din proletari și intelectuali care își căutau o viață materială mai bună. În cele ce urmează, aș dori să abordăm problema identității religioase, a culturii românești și a înțelegerii ecumenismului, într-o diaspora radical schimbată după anul 1990. Dar înainte de a intra în această problemă, aș dori să ne evidențiam câteva informații și date generale cu privire la structura Mitropoliei pe care o păstoriți din anul 1994.

Mitropolitul Serafim Joantă: - Da! Înainte de orice aș dori să vă spun că tipul de diasporă pe care l-ați descris adineauri, îl numim *diasporă economică*. Exilul de altădată, impus de regimul comunist, astăzi a dispărut. Acest tip de diasporă a cunoscut o adevărată explozie după anul 1989. În ce privește Mitropolia Germaniei, Europei Centrale și de Nord, vă pot spune că a fost înființată în anul 1993 la cererea unui număr impresionant de români din Germania, ea rupându-se de Arhiepiscopia Europei Occidentale și Meridionale înființate în 1948 de mitropolitul Visarion Puiu. Desigur la început a fost și ea Arhiepiscopie. Deci din anul 1993 Europa Centrală și de Nord formează o entitate religioasă constituită în Mitropolia noastră din două entități Arhiepiscopia Germaniei, Austriei și Luxemburgului, iar din anul 2008 avem o Episcopie a Europei de Nord. Jurisdicția noastră se întinde așadar asupra acestor țări. Suntem trei episcopi în toată Mitropolia: Eu, ca mitropolit, P.S. Macarie care vine de aici de la Cluj, la Stokolm (pentru Europa de Nord) și P.S. episcop vicar Sofian Brașoveanul cu sediul la Munchen.

Stelian Gomboș: - Câte parohii aveți în Mitropolia Germaniei și a Europei de Nord? Aveți suficiente biserici pentru oficierea serviciilor religioase?

Mitropolitul Serafim Joantă: - La ora actuală avem 55 de parohii, în Germania, Austria și Luxemburg, mai multe filii, aproximativ 52 de preoți și mai mulți diaconi. Problema care ne frământă și a făcut-o de la bun început este aceea a construirii de biserici, de locașuri proprii. În anul 1994, când am fost instalat ca mitropolit, în teritoriul canonic al Mitropoliei noastre, aveam doar două biserici la Malmö (Suedia) și o capelă la Salzgitter, în rest, absolut nimic. La ora actuală, după un efort constant pe această linie, avem aproximativ 10 biserici care ne aparțin. Unele cumpărate altele construite ca cele de la Viena sau Salzburg, altele primite ca cea de la capucini dintr-un orășel din Austria. Avem, așadar, zece biserici pentru cincizeci și cinci de parohii. Vă dați seama patruzeci și mai bine de parohii nu au biserici proprii unde să poată sluji preoții! Slujim în biserici romano-catolice sau protestante pe care le închiriem sau în care suntem lăsați să slujim. Misiunea noastră este foarte limitată din cauza lipsei de biserici. Avem nevoie chiar de niște săli în care să rămânem după Sf. Liturghie, fie pentru o masă, fie pentru o cafea, astfel având posibilitatea să ne cunoaștem mai bine, dat fiind faptul că majoritatea credincioșilor parcurg uneori sute de kilometri pentru a putea participa la Sfânta Liturghie; sau pentru participarea la întruniri și conferințe. Toate acestea cu scopul de a păstra, așa cum ați spus și dumneavoastră, identitatea noastră ortodoxă românească, culturală, națională. Eu insist aici, și acolo, pe faptul că dacă suntem români noi trebuie să conștientizăm că avem o identitate a noastră proprie. Nu poți să fii european,

universal fără o identitate proprie locală. Fiecare om în această lume s-a născut într-un anumit loc, a fost marcat de o cultură de o tradiție, de o confesiune religioasă căreia îi aparține. Oriunde merge în lume duce cu el această zestre. La fel și noi românii ne ducem în Occident sau în altă parte, suntem totuși români plecați dintr-o țară, dintr-o Biserică, dintr-o cultură, dintr-o limbă. Ori, dacă le uităm sau nu vrem să ținem cont de acestea ne vom desfigura identitar. Nu putem fi europeni, occidentali, nu pot fi german decât în măsura în care sunt român pentru că asta e identitatea mea. Și atunci mă adaptez noilor condiții fără să neg nimic din identitatea mea. Pentru că dacă aș face-o m-aș desființa ca om și nimeni nu mi-o cere, nimeni nu pretinde să-ți negi identitatea, dar mă îmbogățesc, cresc, mă dezvolt cu ceea ce întâlnesc acolo și nu mă desfigurez uitând cine sunt... .

Stelian Gomboș: - Aș face chiar o comparație. Dacă vom privi o pădure în ansamblul ei ea este o unitate de copaci. Apropiindu-ne mai mult, vom putea observa, că sunt diferite esențe lemnoase. Fagul este fag, pinul este pin, salcâmul este salcâm. Cu alte cuvinte, nu este nicio problemă faptul că românii se adaptează și se integrează în societățile occidentale, dar este esențial să nu-și uite esența.

Se vorbește foarte mult despre capacitatea intelectuală deosebită a românilor, însă și despre problema că se pierde foarte repede ca grupuri identitare printr-o adaptare *precoce*... se integrează foarte repede, dar la fel de repede își renegă identitatea națională și religioasă. Ați simțit această fragilitate spiritual-identitară la românii din Occident?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Așa este! Doar că în ultimul timp acest fenomen de absorbție identitară, datorită Bisericii, este din ce în ce mai rar întâlnit. Nici o altă instituție românească din Occident nu face atât de mult pentru păstrarea identității românilor. Trebuie precizat că Biserica nu încearcă crearea unor ghetouri etnice. Departe de noi gândul acesta! Dorim să ne integrăm, este firesc, este normal, altfel ai fi ca un intrus, dar fără pierderea identității. Și atunci eu nu înțeleg de ce unii dintre românii noștri nu vor ca copiii lor să învețe acasă limba română, sau la școlile de duminică. Unii români sunt reticenți spunându-și că e mult mai bine ca pruncii lor să învețe limba germană sau franceză sau altă limbă și să nu-i mai încarce cu limba română. Aceasta este o gândire total nesănătoasă, pentru că copilul învață ușor mai multe limbi în același timp, iar acest lucru este o îmbogățire. Ori, noi încercăm să-i sensibilizăm și îi îndemnăm să-și învețe copiii limba română, pentru că germana sau oricare altă limbă o pot învăța foarte ușor. Sigur, sunt multe cazuri, și sper că sunt majoritare a celor care vorbesc, cu copii în limba română, acasă. Noi insistăm foarte mult pe această identitate care nu numai că este atât de bogată pentru că este vorba de Ortodoxie. Nemții, occidentalii în general, catolici și evanghelici când se apropie de valorile Ortodoxiei realizează bogăția extraordinară și faptul că acesta este creștinismul autentic, creștinismul care are vână mistică, spirituală, duhovnicească, cum nu au celelalte confesiuni care înseamnă de fapt, salvarea omului modern. Nu o spunea Malraux acum aproape o sută și mai bine de ani că viitorul creștin va fi mistic sau nu va fi deloc?, Ori Steven Runciman, un mare bizantinolog englez, spunea că viitorul creștinismului este Ortodoxia, pentru dimensiunea ei mistică, sacramentală, Liturghia ei, pentru frumusețea icoanelor ei, pentru faptul că pune accentul pe interiorizarea omului pe unirea minții cu inima cu liturghia ei, ori asta îl salvează pe om. Omul modern se împrăstie în lumea care vine asupra lui ca un tăvălug. Tu, ca om, dacă nu ai resorturi interioare, nu te unești cu Dumnezeu în inima ta, nu mai ai capacitatea să-ți cobori mintea în inimă și să te unești cu Dumnezeu, să te interiorizezi prin rugăciune, să te lași inundat de frumusețea rugăciunii, prin care primești puteri noi, curaj, te pierzi în lumea aceasta; și deci dacă noi avem această identitate, atât de bogată râvnită de alții trebuie să ne bucurăm de ea. Occidentalii își dau seama că au pierdut această vână spirituală, de aceea mulți dintre ei caută adevărul în religiile orientale care îi ajută să se interiorizeze, ori noi avem aici Ortodoxia noastră. Este datoria ortodocșilor să ne ducem în lume să transmitem lumii bogăția noastră cum încercăm să facem noi. Să știți că rămân uimit de cât interes poate ridica o biserică

Ortodoxă în Occident. De exemplu biserica noastră din Nürnberg: primim anual sute, dacă nu chiar zeci de mii de grupuri care rămân uimiți de frumusețea picturilor. Ascultă cu atât interes când le vorbim de spiritualitatea ortodoxă, de Liturghia ușoară, de rugăciunea lui Iisus, de monahismul nostru, și mulți s-ar converti imediat, numai că nu e ușor să te convertești, pentru că trebuie să renunți la ceva...noi slujim în limba română acolo ori aceștia nu înțeleg limba, este foarte greu, dar ei sunt entuziasmați....iar noi poate ne rușinăm de ea ...

Stelian Gomboș: - Sau ne ferim de ea...

Mitropolitul Serafim Joantă: - Ne ascundem, nu o cunoaștem, foarte mulți nu o cunoaștem, este adevărat că suntem superficiali. Ne ducem în Occident dar nu știm mare lucru despre Ortodoxie, nu o cunoaștem ci doar afirmăm că suntem ortodocși. Marea șansă pe care o avem sunt parohiile ce se înmulțesc tot mai mult și că românii noștri pot avea la îndemână Biserica. Dacă nu au avut-o la îndemână acasă, pentru că au ignorat-o, acolo întâmpinând mai multe greutăți și trăind oarecum drama împrăștierea a plecării de acasă, pentru că e o dramă e o suferință, iar acest sprijin îl poți găsi doar în Biserică. Și, Dumnezeu să fie laudat, că avem aceste biserici. Când te duci în Italia, în Spania, unde sunt foarte mulți români, este o viață extraordinară de ferventă, de dinamică. Toată lumea cântă, preoții slujesc frumos, pentru că noi episcopii am zis să fim misionari și să slujim Sf. Liturghia foarte frumos și foarte inteligibil, să citim rugăciunile cu voce tare și inteligibil. Să citim rugăciunile cu voce tare. La sfințirea darurilor de pildă să citim cu voce tare *să se coboare Duhul Sfânt... Să fie pâinea aceasta ...*, iar credincioșii să rostească *Amin!* Cu alte cuvinte, *Așa să fie Doamne*, pecetluind prin răspunsul lor rugăciunea preotului. Pâinea să se transforme în Trupul Domnului iar vinul în Sângele Domnului. Oamenii devin conștienți de ceea ce întâmplă la Sfânta Liturghie dacă participă activ. Mulți declară că trăiesc Sfânta Liturghie așa cum nu au trăit-o în țară. Mulți nu au participat la Liturghie în țară, iar în Occident și-au descoperit propria identitate ortodoxă. Se întâmplă adevărate minuni în acest sens prin lucrarea misionară a Bisericii noastre.

Stelian Gomboș: - Înaltpreasfinția Voastră, în altă ordine de idei, am observat că o bună parte dintre cei care studiază în Occident sunt niște spirite deschise chiar ecumeniste. Asupra Ecumenismului planează o ceață, o pâclă, nu știm foarte bine ce vrea să spună acest Ecumenism. Cum ați defini Ecumenismul, pentru că pe de o parte este apreciat, dar pe de alta este blamat și neînțeles?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Eu știu foarte bine care este situația, la noi, mai cu seamă. Atâtea medii, în rândul monahale mai cu seamă, dar și a tinerilor care au făcut un pic de teologie, toți sunt neîncrezători în mișcarea aceasta ecumenică, în Ecumenism. Ecumenismul a devenit un cuvânt blamabil. Ne și ferim să-l folosim pentru că stârnește o repulsie. Dacă suntem angajați în Ecumenism (n-aș putea spune nici eu prea multe despre ce înseamnă angajare în Ecumenism) credem că ne-am pierdut identitatea ortodoxă, că facem compromisuri cu protestanții și catolicii. Ecumenismul adevărat, despre care știu foarte puțin, este efortul sincer curat, sfânt de a căuta împreună creștinii de diferite confesiuni unitatea pe care Biserica a avut-o în ultimul mileniu. Noi uităm că mesajul pe care l-a lăsat Mântuitorul fiind pe cruce a fost ca toți să fie una. Și uitați drama creștinilor de un mileniu și mai bine, că sunt dezbinați mai mult decât orice religie din lume. Și atunci, noi, ce facem? Suntem mulțumiți că ne dezbinăm și că pe zi ce trece apar tot mai multe secte, că ne urâm că nu ne înțelegem... și atunci Ecumenismul acesta care a apărut la sfârșitul sec. al XIX-lea, deja, dar, la începutul secolului al XX-lea, cu deosebire, după care s-a structurat în Consiliul Ecumenic al Bisericilor (CEB), este tocmai efortul acestor creștini de diferite confesiuni și cu precădere al confesiunilor istorice: al ortodocșilor, catolicilor, protestanților, toate acestea se pun, într-un efort sincer, curat, se așează la masa dialogului pentru a examina cum s-a ajuns la această stare de dezbinare. Noi ortodocșii le dăm mărturia Bisericii ce și-a păstrat neîntinată tradiția și cultul. Biserica Ortodoxă este cea care a continuat în toată existența ei istorică, Biserica Apostolică, a Sfinților Părinți a Sinoadelor Ecumenice într-o continuitate neîntreruptă și

autentică. Noi suntem martori ai acelei Biserici nedespărțite din primul mileniu. Pentru că în Occident au apărut Reforma și, înainte, separarea Bisericii Occidentale, care mai târziu s-a numit Romano-catolică, iar noi Ortodocși. Pentru că înainte toți eram catolici și ortodocși. Și atunci ne punem la masa dialogului și vorbim și tratăm diferite teme teologice care ne diferențiază și le analizăm. Deci, ce păcat?, faptul că stăm de vorbă, în loc să ne urâm și să ne blamăm, de vreme ce suntem totuși creștini din moment ce am fost botezați în numele Sfintei Treimi. Chiar dacă botezul în Apus nu se mai face de multă vreme prin cufundare, ci prin stropire, să nu uităm că secole de-a rândul aici în Transilvania și noi ortodocșii l-am făcut prin stropire, deci dacă se face în numele Sfintei Treimi al Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, înseamnă că toți cei botezați în acest fel sunt creștini. Eu nu pot să spun că catolicii nu sunt creștini, protestanții nu sunt creștini, din moment ce au fost botezați ca și creștini, dar trebuie să avem minima înțelegere că fiecare s-a născut într-o parte a lumii, în Occident să zicem pentru aceștia; fiecare s-a născut într-o Biserică, într-o tradiție, care l-a marcat. Fiecare are o identitate proprie. Am vorbit despre identitatea noastră ortodoxă. Ori, eu mă bucur de identitatea mea, mă bucur să o afirm. Ori, tot așa se bucură și un catolic sau un protestant de identitatea lui pentru că a primit-o prin tradiție, prin laptele mamei sale. Ei nu au conștiința, cum o avem noi despre ei, că sunt rătăciți că sunt eretici. Din contră, ei cred că merg pe linia cea bună și se silesc fiecare după tradiția sa, se străduie să fie creștini, să facă bine, să se roage, să se nevoiască... păi când întâlnesc monahi catolici care duc o viață atât de ascetică, de strictă, cu atâta rugăciune, cu atâta nevoie. Cum să spun că aceștia sunt rătăciți și că merg în Iad? Ferească-mă Dumnezeu.... să pot afirma asemenea lucruri!

Stelian Gomboș: - Credeți că ne facem judecători...

Mitropolitul Serafim Joantă: - Da, întra-adevăr, ne facem judecători! Eu am fost ajutat acolo, vă mărturisesc, mai mult de străini decât de frații mei români. Că românii nu au o situație foarte bună, ori cei care au nu sunt atașați de Biserică. Atunci m-au văzut aceștia că am nevoie de ajutor și ne-au ajutat ei. După cum v-am mai spus în marea majoritate a parohiilor slujim în bisericile oferite de ei. Sunt de 23 de ani în Occident și niciodată n-a venit cineva la mine să-mi spună că slujesc prea mult (pentru că zilnic slujim Sfânta Liturghie, pentru că la Nürnberg avem program de mănăstire) s-au să mă întrebe de ce mă rog. Dimpotrivă se bucură că ne rugăm. Și eu m-aș bucura că în Biserică Catolică cât mai mulți se roagă, sau că la protestanți se roagă, pentru că rugăciunea ne apropie. Ori, când ne apropiem, când dialogăm nu înseamnă, deloc, că facem vreun compromis, cel puțin noi ortodocșii, pentru că noi dăm mărturia Bisericii celei Una din primul mileniu. Prezența noastră este absolut necesară, să ne cunoască... și atunci ei nici nu așteaptă să facem vreun compromis pe linie de credință. Ori, tragedia este tocmai neînțelegerea acestui fapt, că toți cred că dacă noi promovăm dialogul noi ne pierdem identitatea nu mai suntem ortodocși. Nu-i adevărat! O spun ca Sfântul Apostol Pavel: *o spun în nebunia mea...* sunt mai ortodox de când sunt în străinătate de cât atunci când eram în țară. În țară nu conștientizăm Ortodoxia și valorile ei. Acolo îmi dau seama de valorile ei tocmai văzându-i pe ceilalți și mă văd cât sunt de necesar să dau mărturie despre Biserică Ortodoxă. Deci nu este vorba de absolut niciun compromis, niciun sincretism, sau vreo religie nouă, cum vor unii să spună că s-ar crea prin ecumenism. Intenția este întoarcerea la Biserică Primară la unitatea Bisericii să împlinim rugăciunea Mântuitorului ca toți să fie una. Trebuie să vedem realitatea așa cum este. Numărul creștinilor scade pe zi ce trece, natalitatea este foarte scăzută, iar sociologii anticipează că în opt până la zece generații vom fi doar o minoritate în Europa, în defavoarea altor religii. Deci este ceasul să ne trezim și să ne apropiem unii de alții, dar fără să facem nici un fel de confuzie. Fără ca noi ortodocșii să renunțăm la credința și identitatea noastră, ci să rămânem mărturie.

Stelian Gomboș: - Înalt Prea Sfinția Voastră, revenind și insistând puțin asupra aceste problematice, cât se poate de actuală și de profundă – a crizei „europene” și a celei „ecumenice”, voi reaminti faptul că începând din anul 2007 facem "casă comună" cu Europa

occidentală. Avem motive să credem că, pentru noi, este acum mai bine, din punct de vedere spiritual, duhovnicesc?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Aș spune, și vreau să subliniez acest lucru, că nu trebuie să punem problema așa: este mai bine sau este mai rău? Totul depinde de noi. Va fi mai bine dacă în contactele pe care le vom avea cu Occidentul, contacte care se vor înmulți în acești ani, suntem conștienți de identitatea noastră. În acest fel putem să ne afirmăm în această lume a Europei unite, care are nevoie mai mult ca oricând de spiritualitatea ortodoxă. Sigur că Occidentul nu este conștient, în profunzime, de această nevoie. Dar, când occidentalii vor cunoaște valorile noastre duhovnicești, sunt sigur că vor fi interesați de ele, le vor aprecia și ne vor aprecia și pe noi. Atunci, ne vom putea manifesta chiar încurajați de Occident (și chiar a început acest proces ori fenomen), dar nu pe linie oficială, căci Creștinismul este împins în sfera privată. Noi vorbim aici de o mișcare a maselor de oameni din Occident spre noi și invers. Pe linia aceasta, cred că dacă Occidentul ne descoperă cu adevăratele noastre valori, el ne va încuraja să le păstrăm și să le transmitem mai departe. Cel puțin, așa cum am spus și mai devreme, astfel se întâmplă la ora actuală în parohiile noastre din Occident. Cei care vin și ne cunosc îndeaproape sunt încântați de ceea ce văd la noi. Dar dacă noi ne vom lăsa atrași numai de farmecul vieții de consum, de comoditățile vieții moderne, ale tehnicii, atunci sigur că unirea aceasta cu Europa va deveni un pericol pentru noi. Eu însă, prefer să văd lucrurile cât se poate de pozitiv.

Stelian Gomboș: - Se vorbește foarte mult, în anumite medii, că momentul acesta al integrării țării noastre, a fost, este sau va fi unul istoric, pentru un posibil rol providențial pe care noi românii l-am avea în UE. Credeți că românii își vor putea mărturisi Ortodoxia în continuare, în Europa, ori se vor lăsa copleșiți de civilizația materialistă, predominantă în Europa?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Eu cred că, totuși, rolul nostru este deja și va putea fi pe mai departe unul providențial, pentru că însăși firea noastră, a românilor, reprezintă o punte între Răsărit și Apus. Noi suntem latini și ortodocși iar această realitate este o îngemănare foarte fericită – după cum sublinia și Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, care ar putea să simbolizeze însăși întâlnirea dintre Apus și Răsărit. Încă odată, aceasta depinde foarte mult de capacitatea noastră de a fi conștienți de valorile noastre etnice, culturale și religioase mai cu seamă. Nu cred că în anii care urmează ni se va pune vreo piedică oarecare din punct de vedere legal, pentru a ne îngrădi viața de credință. Dacă noi suntem pozitivi, optimiști, dându-ne seama de valorile noastre, de necesitatea ca ele să fie cunoscute și din ele să se împărtășească Occidentul, atunci vom avea cu adevărat un rol providențial. Fiindcă la noi există foarte multă credință, mai multă decât la alte popoare ortodoxe. Prin urmare, majoritatea românilor sunt atrași de Biserică și au legături strânse cu Biserica, chiar și în Apus.

Stelian Gomboș: - Dar dacă ne gândim puțin la tinerii români - și trebuie să-i avem în vedere pentru că ei reprezintă nădejdea neamului - aceștia manifestă o mare dezorientare, o lipsă de sens. Ei par să arate că ignoră tot mai mult principiile morale și spirituale date nouă de Dumnezeu. Pe fondul acestei evidente sărăcirii duhovnicești, nu ne aflăm totuși în pericolul de a ne pierde identitatea spirituală?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Aici este rolul Bisericii, prin preoții ei, prin organizațiile de tineret ale sale, cum ar fi ASCOR-ul, pentru a răspândi tot mai mult cunoașterea și trăirea Ortodoxiei, a valorilor creștine. Există într-adevăr un pericol mare al descreștinării, mai cu seamă a tineretului, deși din rândurile aceluiași tineret se ridică și oameni foarte credincioși, exigenți cu ei înșiși, oameni care sunt exemple pentru toți ceilalți. Sunt mulți tineri care, deși nu s-au născut în familii creștine, au venit totuși, prin minune dumnezeiască, la credința creștină. Însă, probabil că majoritatea oamenilor se vor duce după spiritul veacului, după spiritul acestei lumi globalizate, pentru că este atracția banului, a

societății de consum, a plăcerilor care nu mai sunt limitate de nimic. Atunci pericolul este foarte mare, deși, teoretic putem spera că oamenii, atâta vreme cât vor fi conștienți de ei înșiși, de valorile lor spirituale, pot înfrunta aceste pericole. Și le înfruntă salvându-se pe ei înșiși, pentru că toată această atracție spre lumea materialistă, spre lumea consumului și a plăcerilor, toate acestea duc la dezintegrarea noastră spirituală în primul rând. Duc la decăderea noastră ca persoane, la nefericire, astfel încât căutăm fericirea prin diferite surrogate care se vor întoarce ca un bumerang împotriva noastră, ducându-ne la nefericire, la distrugere. Unii dintre oameni se mai întorc doar atunci când fac aceste experiențe amare și este bine că se întorc și atunci.

Stelian Gomboș: - După cum spuneți și Înaltpreasfinția Voastră, în Occident tendința evidentă este de a izola religia în sfera privatului. Din păcate și la noi lucrurile au început încet, să decurgă în felul acesta. Ați putea să ne spuneți în mare, care sunt pericolele acestei eliminări a religiei din viața publică?

Mitropolitul Serafim Joantă: - În general oamenii nu mai au o cultură religioasă, și pentru că nu întâlnesc Creștinismul în viața publică, a instituțiilor. Dacă guvernele țărilor europene ar conduce deschis și ar promova principiile creștine, pentru că în fond suntem țări creștine, Europa fiind înainte de toate o entitate creștină, atunci nu ar mai fi nici o primejdie. Conducătorii Europei de azi și de mâine trebuie să fie conștienți că societatea nu poate fi salvată decât revenindu-se la principiile religiei creștine și că aceste principii trebuie să se afle la bază legilor pe care ei le promovează. Ori, la ora actuală trăim tocmai inversul. Se legalizează prostituția, se legalizează homosexualitatea, adică toate aceste apucături și năravuri (chipurile apărute de "drepturile omului") care distrug familia și, nu în ultimă instanță, societatea. Dacă lucrurile vor avansa în acest sens, va fi tot mai rău și vom vedea că lumea devine neguvernabilă. Statisticile spun că peste 25-30 de ani nu va mai exista familie tradițională, adică tineri care să se căsătorească și la starea civilă și la Biserică. Consecința va fi că statul va trebui să se îngrijească de toți copiii care se vor naște din asemenea legături. Poate Dumnezeu le va deschide mintea guvernanților și vor vedea că nu se poate trăi fără principiile unei morale minime. Atunci când învățăturile Evangheliei, deci ale Bisericii, vor fi promovate la nivel instituțional, și oamenii vor asculta mai ușor. Dar dacă Creștinismul este împins și izolat în sfera privată, oamenii nu mai știu nimic. Așa sunt oamenii în general, ascultă ceea ce văd la televizor, citesc în ziar, sau ceea ce li se spune de sus. Cum s-a încercat de pildă în Polonia, unde s-a interzis publicarea imaginilor pornografice în presă. Nu știu dacă mai există acum această lege, căci s-a stârnit un adevărat conflict pe tema ei, chiar cu Uniunea Europeană.

Stelian Gomboș: - La noi se încearcă, în această perioadă, să fie scoasă Religia din învățământul școlar de stat și a simbolurilor religioase din școli...

Mitropolitul Serafim Joantă: - Cum s-a întâmplat și în Germania, deși acolo oamenii au ieșit în stradă și au protestat, așa încât nu s-a ajuns la scoaterea crucilor din școlile publice. Din nefericire, asistăm tot mai mult la o adevărată dictatură a minorității. Pericolele sunt atât de fine, subțiri și de perverse... Autoritățile permit să li se spună copiilor în școli că toate devierile sexuale sunt normale! Oricum principiile ce guvernează oficial Europa la ora actuală sunt anticreștine și antidemocratice în sensul că nu îl zidesc pe om, ci, dimpotrivă, îl distrug.

Stelian Gomboș: - Toate aceste probleme grave de care ați pomenit nu apar pe fondul pierderii identității religioase și a nerecunoașterii fondului creștin al Europei? În acest sens nu riscăm foarte mult să ne pierdem, în timp, ca neam?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Bineînțeles că ne vom pierde. Peste câteva generații, probabil nu ne vom mai numi români, ci pur și simplu europeni. Cu siguranță ca peste zeci ori sute de ani vom deveni un amalgam. Europa va fi un fel de națiune, cu valori care se tot apropie, se unifică, se omogenizează, o cultură unică. Este un proces nivelator, desfigurator al identităților de până acum. Așa a fost concepția. Secolul XIX și o parte din secolul XX au

aparținut naționalităților, afirmărilor naționale. Acum nu mai este națiunea pe primul plan, ci globalizarea, din care face parte și unificarea europeană. Motivația celor ce au pus la cale globalizarea este că națiunile s-au aflat mereu în conflicte și pe linie religioasă, și pe linie naționalistă. Și atunci, dacă vrem să fie pace și înțelegere trebuie să eliminăm religia din sfera politică și publică, iar sentimentul național să îl anihilăm.

Stelian Gomboș: - Ne întoarcem, dinnou, la tineri și vă rog să ne spuneți ce ar trebui să facă cei responsabili cu educația morală și spirituală a lor, pentru a le prezenta acestora Ortodoxia ca fiind singura posibilitate de a avea un mod de viață corect, autentic?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Oamenii nu primesc o educație care li se impune. Noi trebuie să devenim toți exemple și să arătăm că Ortodoxia nu înseamnă o serie de constrângeri sau prescripții, de norme de conduită, pentru că toate acestea îl apasă pe om, pe lângă grijile cotidiene, care sunt oricum împovărătoare. Dacă mai vine și Biserica cu norme și prescripții - și noi cam asta facem, din păcate - îl descurajăm și îl îndepărtăm pe om. Trebuie ca limbajul să fie mult mai pozitiv, mai atrăgător, mai convingător, prin faptul că noi înșine trăim ceea ce propovăduim și că le vorbim oamenilor dintr-o experiență personală. Trebuie să le arătăm că credința și toată viața duhovnicească nu înseamnă o povară - nici pe departe! Ci, dimpotrivă, o ușurare, o bucurie..., că oamenii pot descoperi în post o binecuvântare și o eliberare, iar în rugăciune o putere care te eliberează, te pacifică, te întărește, îți dă sens și lumină. Dacă îi spui omului că trebuie să se roage, trebuie să postească, trebuie să meargă la Biserică, împlinind prin aceasta o datorie, atunci el nu va primi ușor. Este nevoie ca omul să simtă apropierea de Dumnezeu ca pe o necesitate a vieții lui și în același timp ca pe o bucurie și o mângâiere. De aceea trebuie schimbat și limbajul. Însă noi suntem încă robi ai unui limbaj traditionalist, a unor raporturi de la mare la mic, de la superior la inferior; Biserica este redusă în general la preot, la altar; credincioșii sunt departe și există prea puțină comuniune și conlucrare între preoți, credincioși și ierarhi. Aceasta se datorează și faptului că avem instituții bisericești foarte extinse. De pildă episcopiiile noastre sunt foarte mari, ele îl izolează într-un fel pe episcop, care nu poate fi prezent efectiv în mijlocul credincioșilor pe care îi pastorește. El este cufundat în probleme administrative, pe care dacă nu le rezolvă, desigur, tot credincioșii suferă. Dar asta îl izolează de oameni, iar ei îl privesc ca pe "nu-știu-cine" venit de sus, pe care de-abia dacă pot să-l atingă. Însă dacă ar fi episcopul sau preotul mai prezenți în mijlocul oamenilor, cu greutățile lor, cu necazurile lor zilnice, aceasta ar conta mult mai mult decât sute de predici. Când îl ajuti pe om concret, este altfel decât atunci când îi ții o predică sau o prelegere.

Stelian Gomboș: - Înalt Prea Sfințite, vă rog ca acum, la finalul acestui dialog de suflet, să transmiteți tuturor, un cuvânt duhovnicesc.

Mitropolitul Serafim Joantă: - Îi rog pe toți să privească Biserica, credința, rugăciunea, postul și tot ceea ce ne recomandă Mântuitorul nostru Iisus Hristos în Sfintele Evanghelii, ca pe o bucurie, ca o mare binecuvântare, o pe necesitate a vieții. Cum a spus Părintele Rafael Noica: "Ortodoxia este firea omului". Trăind cu adevărat credința ortodoxă, ea ne duce la împlinirea firii noastre. Aceasta este viața noastră. Este normal să îl cauți pe Dumnezeu, și pe El trebuie să Îl cauți cu această bucurie, cu seninătate, cu acest firesc al nostru, iar nu din obligație.

Stelian Gomboș: Vă mulțumesc, pentru acest interviu, Înaltpreasfinția Voastră, dorindu-vă, în continuare, mult spor și multe împliniri duhovnicești!

Interviu realizat de Stelian Gomboș.